

Raadsinformatiebrief

Onderwerp:	Interbestuurlijk toezicht 2024		
Portefeuillehouder:	G.J. Kok MDR		
Behandelend ambtenaar:	B.V. Nijholt		
Zaaknummer:	24Z00696		
Documentnummer:	24.0010060		

Datum:	23 april 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Met deze raadsinformatiebrief brengen wij u op de hoogte van de vaststelling van het jaarlijkse toezichtsregime door de provincie Overijssel. Deze vaststelling is een uitvloeisel van het systeem van Interbestuurlijk toezicht dat in 2012 met de provincie Overijssel is afgesproken. In februari 2022 is in dit kader een nieuwe geactualiseerde versie van de bestuursovereenkomst Interbestuurlijk toezicht ondertekend.

Toezicht

Op 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht in werking getreden. De Wet revitalisering generiek toezicht vereenvoudigt het stelsel van interbestuurlijk toezicht, waarbij ervan wordt uitgegaan dat de desbetreffende volksvertegenwoordiging de wettelijke medebewindstaken van haar eigen bestuur zoveel als mogelijk zelf controleert. Hiermee wordt het verticaal toezicht van het Rijk en provincies op gemeenten aanzienlijk verminderd. Uitgangspunt hierbij is dat de provincie in principe de enige verticale toezichthouder op de gemeente is.

Aan de wijziging van het interbestuurlijk toezicht zijn twee belangrijke randvoorwaarden verbonden: de controlerende positie van de raad moet het uitgangspunt zijn en de verantwoording moet zoveel mogelijk transparant en openbaar zijn. Dit is niet nieuw, met de dualisering van de Gemeentewet is de controlerende rol van de raad al een belangrijk onderdeel van de verantwoordingsstructuur van de gemeente.

Mate van toezicht

Aan de bestuursovereenkomst is een toezichtsbeeld gekoppeld, dat jaarlijks door gedeputeerde staten van de provincie Overijssel wordt vastgesteld. Op basis van vooraf vastgestelde criteria (kader interbestuurlijk toezicht, zie bijlage) wordt met behulp van een verkeerslichtmodel (groen, oranje en rood) de stand van zaken binnen een gemeente vastgesteld. Groen betekent dat wordt voldaan aan de wettelijke eisen. Bij oranje is er tenminste één aspect waar dat niet het geval is; bij rood is er duidelijk wat aan de hand. De gevolgen voor de intensiteit en de frequentie van het toezicht laten zich raden.

Domeinen en weging

Het totaalbeeld is opgebouwd uit zes domeinen waarbij de provincie toezichthouder is. Dit zijn de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Archief, Erfgoed en Huisvesting statushouders. De kleur van het totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de verschillende domeinen.

De verschillende domeinen worden niet allemaal even zwaar gewaardeerd. Er wordt een weging van de factoren toegepast. Dit om een evenwichtiger verdeling van de verschillende domeinen te krijgen.

De weging is als volgt:

- Financiën – het zwaarst (gewicht 3) omdat dit doorwerkt op alle gemeentelijke domeinen.
- Wabo en Wro – middelzwaar (gewicht 2 per deelgebied)
Wabo, omdat dit de gezondheid en veiligheid betreft en dit domein sinds 1 oktober 2012 ook flink is uitgebreid (overdracht ILT-taken). Wro, vanwege de grote invloed op de leefomgeving en de provinciale belangen die hiermee gemoeid zijn.
- Archief, Erfgoed en Huisvesting statushouders – minst zwaar (gewicht 1)

Dat betekent het volgende voor de bepaling van de eindkleur:

- een oranje domein van een gemeente telt voor 1, 2 of 3 punten (bijvoorbeeld 2 punten voor een oranje beeld bij Wabo; of 3 punten bij oranje op Wabo en archief);
- bij een rood domein worden de punten verdubbeld: 2, 4 of 6 punten n (bijvoorbeeld 6 punten voor een rood beeld bij financiën);
- bij 5 tot en met 9 punten wordt een eindkleur oranje en bij 10 of meer rood.

De situatie in Losser

Het algemene beeld van de provincie op de toezichtdomeinen voor de gemeente Losser voor het jaar 2023 is "groen". Hiermee wordt de lijn van de afgelopen jaren voortgezet.

De toezichtdomeinen Financiën en Archief- en informatiebeheer zijn beoordeeld met de kleur "oranje" en hebben een gemiddeld toezichtsregime. Op de toezichtdomeinen Wabo, Wro, Huisvesting statushouders en Erfgoed scoort de gemeente Losser "groen", met daaraan gekoppeld een laag toezichtsregime.

Met betrekking tot de beoordeling op de verschillende domeinen merkt de provincie het volgende op:

- **Financiën:** De IBT-kleur voor het jaar 2023 voor Losser was groen. Losser heeft bij het opstellen van de begroting 2024-2027 het standpunt van de VNG gevolgd om realistisch te ramen en eventuele tekorten zichtbaar te maken. Voor Losser leidt dit alleen tot een tekort voor het jaar 2027, 2026 is wel sluitend. De IBT-kleur wordt daarom oranje.
De jaarrekening 2022 sluit positief. De verwachting is dat de jaarrekening 2023 positief sluit, de tussentijdse financiële rapportage 2023 is vastgesteld met een positief resultaat van ruim € 2,1 mln. De gemeente Losser heeft voldoende weerstandscapaciteit.
- **Wabo:** Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Losser groen. Er zijn nog wel verbeterpunten waar de gemeente Losser het komende jaar aan kan werken (zie kanttekeningen).
- **Wro:** De gemeente Losser scoort positief op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld voor dit jaar 'groen' is.
- **Archief- en informatiebeheer:** Het informatie- en archiefbeheer is grotendeels op orde. Wel zijn meerdere, eerder geconstateerde, aandachtspunten nog steeds aan de orde. Dit leidt op basis van het toetsingskader tot de kleur oranje.
- **Huisvesting statushouders:** De gemeente Losser heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2023. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar groen is.

- **Erfgoed:** De Gemeente Losser kent een erfgoed verordening uit 2023. De Erfgoedcommissie heeft drie adviezen afgegeven waarvan niet is afgeweken. VTH zijn voldoende ingeregeld. Cultuurhistorische en archeologische waarden zijn via de bestemmingsplannen geborgd.

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen. In 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 en 2023 was het beeld eveneens groen. In 2017 (en daarvoor) was het beeld oranje.

Het door de provincie vastgestelde toezichtsbeeld is als bijlage bijgevoegd. Daarin zijn de aandachtspunten per domein terug te vinden.

Acties college

Voor het domein Informatie- en archiefbeheer met een oranje score wordt er naar gestreefd om wederom een groene score te bereiken. Voor 2024 worden door de provincie de volgende verbeterpunten aangegeven:

- Overbrenging, vervanging en vernietiging van archiefbescheiden op de juiste manier organiseren.

Met betrekking tot het domein Informatie- en archiefbeheer bent u op 15 december 2023 separaat ingelicht met een raadsinformatiebrief (nummer 23.0024077). Hoewel deze brief over het verslagjaar 2022 gaat, is dit wel de basis geweest voor de beoordeling en wordt in het document ook een vooruitblik gegeven. Aanvullend kan worden gemeld dat het Besluit vervanging en het Handboek vervanging inmiddels zijn vastgesteld.

Hoewel het domein Wabo een groene score heeft, wordt ook bij dit domein nog een aantal verbeterpunten aangegeven. Dit zijn de volgende:

1. Actualiseer in 2024 het PVTH-beleid en maak een koppeling met de kwaliteitsdoelen, neem streefwaarden en de geactualiseerde risicoanalyse op.
2. Betrek bij het uitvoeringsprogramma 2025 voor de thuishaken de uitkomsten van de risicoanalyse.
3. Zorg in 2024 voor een duidelijke koppeling tussen de doelen uit het PVTH-beleidsplan en het uitvoeringsprogramma 2025.
4. Geef in 2024 inzicht in het voldoen aan de kritieke massa zoals opgenomen in de kwaliteitscriteria.
5. Werk verder aan het ontwikkelen van streefwaarden voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente, zodat die betrokken kunnen worden bij het Uitvoeringsprogramma 2025.
6. Zorg voor verdere doorontwikkeling van de risicoanalyse voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de behandelend ambtenaar.

Bijlagen

- Totaalbeeld 2024
- Beoordelingskader 2024
- Raadsinformatiebrief horizontale verantwoording Archiefbeheer